

coled), să apreciem largirea îndrăzneală a orizonturilor dramaturgiei și calitatea aspirărilor profesionale, ultimele „ridicări de cortină” (și cit de rar e folosită acum cortina!) ne îndreaptă, parțial, către alte concluzii... Să dăm exemple? Dacă, în consens, deschiderea anului teatral reprezintă „momentul” dramei originale — și, de data aceasta, el a avut o reală anvergură —, mijlocul stagiunii e „deschis” repertoriului străin, universal... Dar, ce dezamăgire! Firește, Judecată în noapte de Buero Vallejo, Casa femeilor de Zofia Nalkowska, reprezintă — la niveluri diferite — explorări în zone de cultură contemporană insuficient prospectate teatral. Afișul Teatrului „Nottara” cu piesa de expresie flamandă De ce dormi, iubito? de Jos Vandelo, sau cel al Teatrului „Creangă” cu piesa bulgarului Iordanov Dragoste și... 4 CP sint, de asemeni, deschideri inedite. Oricum, criteriile de selecție a titlurilor din dramaturgia străină contemporană se arată mai obscure ca oricând, iar căile pătrunderii la public a unor lucrări, destul de incilcitate... Întrebarea este alta: de ce să programăm aceste piese, dacă nu avem chef să le jucăm? De ce să le jucăm, dacă nu știm ce anume vrem să spunem prin intermediul lor? Și dacă piesa, cum se mai întâmplă, nu are nimic de spus? Iată o falsă îmbogățire repertorială a stagiunii, cu scrieri care, în mod sigur, nu vor rămâne în memoria ei. Nu vor rămâne, fiind inadecvate profilului, deprinderilor unei trupe, cum se arată montarea Teatrului „Ion Vasilescu”; sau fiindcă s-a mizat pe o cascadă de soluții, de „trucuri” — desuete, în ciuda agresivei lor „modernități” — incapabile să compenseze sărăcia de idei a textului și precaritatea interpretării unor talentați artiști, așa cum se întâmplă în obositorul spectacol al Teatrului „Nottara”; sau fiindcă nu conving publicul de valoarea operei, din pricina jocului convențional, superficial, cum am văzut pe scena Teatrului „Bulandra”. Cît despre premiera de la „Creangă”, ce să mai vorbim? Aici se continuă, în inerție, șirul montărilor anonime, bătrâne chiar din clipa nașterii lor, deprofesionalizate și depreciate de însuși colectivul de actori.

Au fost, tot în Capitală, tot în aceste săptămîni, și momente de teatru înviorătoare. Spectacole care răspund unor nevoi reale, ce ne conving de continuitatea firească a unor preocupări înscrise pe frontispiciul instituției, spectacole ce justifică energiile cheltuite: Jean, fiul lui Ion de Nicolae Țic și George Bănică la Teatrul Giulești, spectacol care exprimă voința de a configura un repertoriu original, sensibil în același timp la mutațiile sociale; Hasie, orfana de I. Gordin la Teatrul Evreiesc de Stat, o melodramă onestă, ce ne reamintește de un clasic al literaturii idiș, într-o montare ce-și realizează, cu tact artistic, intențiile...

...Și-apoi, viața teatrului nu se rezumă la premiere! Dovadă, numeroasele „reprezentări nr. ...”, care atestă, de cele mai multe ori, rigoarea, disciplina, autocontrolul, existente pe scenă, în matinee sau seara, în acele nenumărate spectacole care reprezintă, pentru miile de spectatori, momentul premierei!

telex-„teatrul“ ● telex-„teatrul“ ● telex-„teatrul“

Ne alăturăm tuturor a-celora care i-au adus cele mai calde urări lui Octavian Cotescu, de ziua aniversării a cincizeci de ani de viață. La mulți ani, Tavi, noi și durabile succese, spre bucuria noastră, a tuturor! ● Nu știu dacă ați observat, a venit primăvara și, odată cu ea, astenia de rigoare. Altfel, nu-mi explic mușenia teatrelor, care scot premiere, fac turnee, totul pe tăcute. Pînă smulgem o știre de la secretarii literari, ne ies peri albi. De ce, firtașilor, atîta discreție? ● Reapare, după o lungă absență, numele lui Victor Birlădeanu, în circuitul

teatral. Piesa domniei-sale, Secolul a început mai tîrziu, se repetă la teatrele din Ploiești și Reșița. ● Vă recomandăm să vizitați expoziția de pictură a actriței Yarodara Nigrim, în holul Teatrului de Comedie. ● Vă mai recomandăm să citiți versurile actorului Dinu Ianculescu, adunate în volumul „Rondeluri”. ● La Teatrul Dramatic din Baia Mare se repetă Speranța nu moare în zori, de Romulus Guga, în regia lui Radu Dinulescu și scenografia lui Florin Harasim. ● Revenim cu amănunte, cu privire la turneul Teatru-

lui de păpuși din Craiova în Franța. Păpușarii craioveni au jucat pe trei scene, la Centrul cultural „Georges Pompidou”, la Teatrul „Sorano” și la Teatrul de animație din Vincennes, două spectacole puse în scenă de Horia Davidescu, în scenografia lui Eustațiu Gregorian, și cu muzica lui Constantin Ungureanu: Păcală în satul lui, adaptare după Ion Slavici, de Alex. Strușeanu, și Ion Talion de Nela Stroescu. Spectacolele s-au bucurat de un succes deosebit, ne relatează păpușarii. Să-i credem pe cuvînt. ●

VIITORUL ROL

VIOLETA ANDREI

Violeta Andrei debutează pe scena Teatrului Giulești, demonstrând, de la primele apariții — atât în dramă cât și în comedie —, un temperament dramatic complex. Odată cu intrarea în colectivul Teatrului „Bulandra”, se produce o schimbare semnificativă a stilului ei de joc abordând o serie de roluri de factură psihologică aparte; tinăra actriță, dotată cu sensibilitate și farmec, și-a realizat personalitatea artistică știind să-și cultive talentul, să-și aleagă mijloacele interpretative, dobândind acea siguranță profesională ce se exprimă prin nuanțe și trăire autentică. Dintre ultimele roluri în care a fost distribuită, notăm: Roxana (*Cyano de Bergerac* de Edmond Rostand — Teatrul Național), Ana Petrovna (*Ivanov* de A. P. Cehov), Ilona (*Joc de pisici* de Örkény István), Laura (*Menajeria de sticlă* de Tennessee Williams), Dana (*Anchetă asupra unui tânăr care nu a făcut nimic* de Adrian Dohotaru).

Teatrul „Bulandra” pregătește un spectacol în două serii, reunind *Tartuffe* de Molière și *Cabala bigoților* de Mihail Bulgakov, în regia lui Alexandru Tocilescu. Scenografia: Dan Jitianu. Aceiași actori vor fi distribuiți în ambele piese. Violeta Andrei va interpreta rolurile Elmira, din *Tartuffe*, și Madeleine Béjart, din *Cabala bigoților*.

„Elmira e un personaj, desigur, interesant, din dramaturgia lui Molière; e un rol dificil, care-și are doza lui de imprevizibil. N-aș vrea să insist acum, mai mult, asupra lui, întrucât nu au fost stabilite contururile spectacolului. Madeleine Béjart, însă, e un rol extrem de dificil, complex, de natură tragică. A le reuși într-o montare care trebuie să fie unitară, prin ideea diriguitoare — căci acesta e, desigur, scopul alăturării celor două texte, care privesc destinul lui Molière, ca artist —, e o sarcină pasionantă pentru orice slujitor al scenei.

Madeleine Béjart e un personaj real, cu o biografie știută; e vorba de marea actriță care i-a fost, lui Molière, parteneră și iubită de tinerete. O nesăbuită îi va distruge viața: ea ascunde bărbatului, alături de care a trăit, timp de 20 de ani, faptul că din legătura lor s-a născut o fată, Armande, și o aduce pe aceasta în trupă, ca soră a ei; prin aceasta, Madeleine dezlănțuie un imprevizibil șir de consecințe. În clipa în care află că Molière se însoară cu Armande, e prea tîrziu ca să-i mărturisească adevărul. Nodul imposibilei situații, pe care ea însăși a creat-o, nu mai poate fi dezlăsat, tot felul de împrejurări s-au adăugat, complicînd-o. Destrămată sufletește, pusă în situații limită, torturată de conștiința vinovăției, Madeleine abandonează scena, traversează o criză mistică, apoi se stinge.

Rolul e de dimensiuni restrînse, dar personajul e copleșitor; în același timp, nimic nu trebuie supralicitat, pentru că nefericirea și suferința Madeleinei nu pot ocupa primul plan, atîta vreme cît Molière însuși e în centrul unui vârtej de întâmplări și de intrigi politice, de care depinde soarta lui. Deocamdată, sintem la începutul repetițiilor. Alexandru Tocilescu desfășoară în fața noastră un evantai de propuneri regizorale; întreaga echipă e pregătită pentru o muncă intensă, creatoare“.

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

La Oradea, regizorul Al. Colpacci, împreună cu scenograful Dan Jitianu, pregătesc, pe scena secției române a teatrului din localitate, spectacolul cu piesa Țarul Ivan își schimbă meseria de M. Bulgakov. Așteptăm cu interes această premieră. ● Semnalăm două noi apariții în colecția „Rampa”, a editurii „Lucaefărul”: piesele O

pasăre văzută de aproape și Broasca țestoasă de Mircea Săndulescu, și Paradis de ocazie și Scaunul de Tudor Popescu. ● De la Carol Isac, secretarul literar al Teatrului Bacovia, aflăm că Dan Alecsandrescu, neobositul regizor tirgumureșan, care în clipa de față pune în scenă două (sau trei?) spectacole la Oradea, va în-

cepe nu peste mult timp la Bacău repetițiile cu Suflete tari, de Camil Petrescu. Tot aici, va avea loc, pînă la sfîrșitul stagiunii, premiera noli piese a lui Ovidiu Genaru, Exerciții de forță și echilibru. ● Andrei Băleanu și Doina Dragnea semnează volumul „Actorul în căutarea personajului”, volum care cuprinde două-

VIITORUL ROL

GHEORGHE COZORICI

Gheorghe Cozorici a debutat, fericit, în colectivul de absolvenți care alcătuia echipa tinăra a Naționalului din Craiova în anii '56—'57. Rolul Tudor din drama lui Mihnea Gheorghiu i-a deschis o perspectivă generoasă asupra unei suite de personaje istorice, spre care va reveni de multe ori, pe parcursul carierei sale (cităm: Thomas Becket din piesa lui Anouilh; Ștefan cel Mare — *Săptămîna patimilor* de Paul Anghel; Marat — *Danton* de Camil Petrescu). În repertoriul shakespearian, Gheorghe Cozorici a pătruns concentrat și grav, jucînd de la început un Hamlet demn de a fi ținut minte; s-a întors apoi, pe diferite spirale, la Mercutio (*Romeo și Julieta*), Gloucester (*Lear*), Ducele de Buckingham (*Richard al III-lea*), Pe scena Teatrului Național bucureștean a jucat poate mai puțin decît ar fi fost de așteptat, însă rolurile au fost dintre cele care pretind actorului să descopere, dincolo de destinul personajului, un strat de semnificații: Alec Gorăscu (*Surorile Boga* de Horia Lovinescu), Asel (*Generoasa Fundație* de Buero Vallejo), Minică (*A treia țepă* de Marin Sorescu), Pictorul (*Un fluture pe lampă*), Gaspard Bonnard (*Acord*) de Paul Everac ș.a. Reunind în persoana lui no-

blețea și echilibrul interpretului de teatru clasic, elocvența patetică a celui predestinat dramei romantice, Gheorghe Cozorici e, de fapt, un actor modern, prin modul direct, lipsit de artificii, în care abordează rolul, pătrunzînd în miezul existenței personajului.

De curînd, la Teatrul Național au început repetițiile cu *Tineretea lui Moromete* de Marin Preda, în regia Ancăi Ovanez-Doroșenco. Gheorghe Cozorici va interpreta un personaj care are o aură impresionantă: Ilie Moromete.

„Nu-mi vine prea ușor să vorbesc despre personaj, sîntem abia în faza repetițiilor la masă, iar de aici, pînă la premieră, e un drum lung și... spinos. Nu știu nici cum să-l prezint altora, nici cum o să mi-l apropie. Moromete este un om atît de complicat, de surprinzător, înșăși puterea lui de seducție e un cuțit cu două tăișuri... E limpede pentru oricine că Ilie Moromete a și devenit un mit. Aici ar fi totuși ceva de spus: nefiind o simplă dramatizare, ci o creație literară de sine stătătoare, personajul e același și totodată altul, în comparație cu binecunoscutul erou al romanului. Cîteva accente esențiale îi modifică echilibrul lăuntric. Parcă-l simt mai puțin detașat de realitatea pe care o observă și o comentează, mai implicat în dramele ei; vitalitatea lui, redobîndită după îndelungata boală a înstrăinării de familie, conține un potențial de imprevizibil. «Tineretea» lui Moromete, această «vară tîrzie» a unui țaran român, e o stare de spirit.

Răspunderea care apasă pe umerii mei e cu atît mai mare, cu cît, orice spectator care a citit cartea are despre Moromete o imagine imprimpată în memoria afectivă. Nu pot și dacă-i voi mulțumi pe acești spectatori, înfățișîndu-le un alt Moromete, al meu. Dar, vorba lui Ilie: «E o idee!» Incerc!».

Maria MARIN

telex-„,teatrul“●telex-„,teatrul“●telex-„,teatrul“

zeci și cinci de convorbiri despre arta spectacolului teatral. ● Secția română a Teatrului de păpuși din Cluj-Napoca repetă Horia la împăratul, de Mircea Vaida, în regia lui Vasile Dan și, scenografia lui Virgil Svințu. Secția maghiară a aceluiași teatru repetă Mica locomotivă Ieneșă, și Crenguța, de Kovács Ildiko, în regia autoarei, și scenografia sem-

nată de Botár Edith. Grupul „Mim 7“ pregătește un spectacol de pantomimă, sub conducerea celeiași regizoare, Kovács Ildiko. ● Tot din lumea păpușarilor: Teatrul de păpuși din Constanța va participa la un Festival internațional de teatru de păpuși, care va avea loc la Barcelona, cu spectacolul Copilul din stele. ● Cristian Pepino

repetă la Teatrul de păpuși din Galați Sinziana și Pepelea, de Vasile Alecsandri, în scenografia lui Mircea Nicolau, și la Teatrul de păpuși din Brăila, Pui de om, de Victor Eftimiu, avînd-o ca scenografă pe Zizi Frențiu. ● În editura „Dacia“ a apărut volumul „Sennale“ de Virgil Munteanu.

FAIMA